

Киречук В. В.,

асистент кафедри романської філології

Навчально-наукового інституту філології

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

ФУНКЦІОНУВАННЯ ТЕМАТИЧНИХ КЛАСІВ ЕВФЕМІЗМІВ В РОМАНІ ІЗАБЕЛЬ АЛЬЄНДЕ 'LARGO PÉTALO DE MAR'

Анотація. Статтю присвячено огляду евфемізмів та особливостей їх функціонування в художньому дискурсі. Матеріалом дослідження виступає текст художнього твору, що описує хронологію подій під час війни в Іспанії та воєнної диктатури в Чилі. В ході дослідження здійснюється компаративний аналіз таких понять, як евфемізм та табу. Визначено, що евфемізм є нейтральним, пом'якшувальним виразом, що здатен вуалювати висловлювання, дії та явища, які згідно мовленнєвих норм викликають негативні настрої, та водночас вважаються недоречними та неприпустимими для вживання в конкретному середовищі. Під поняттям табу розуміють заборону на вживання тем, які викликають страх та занепокоєння, наносять шкоду цільовій аудиторії. Акцентується увага, що еволюція евфемізмів є складним явищем. Це пояснюється швидкою інтеграцією нейтральних номінацій в мовне середовище, що призводить до їхньої тотальної адаптації в повсякденному спілкуванні. Досліджується аналіз чотирьох класифікацій евфемізмів. Кожна з класифікацій відрізняється тематикою та цільовим призначенням. Виокремлено класифікацію евфемізмів за наміром застосування; за тематичним спрямуванням; п'ятирівневу класифікацію, що охоплює сферу родинних відносин, гуманітарного характеру, терористичну, медичну та адміністративну сфери. Визначено, що класифікація іспанського дослідника Х.М. Лечадо Гарсії є найбільш деталізованою та охоплює широке коло сфер життя. На основі крайньої класифікації досліджено тематичні групи евфемізмів, що переважають в зазначеному тексті художнього твору. Встановлено, що тенденція до субституції номінацій з негативним денотатом на позначення воєнних дій, фізичних вад, майнової, вікової дискримінації з'являється під час воєнного перевороту у Чилі. Внаслідок чого змінюється спосіб сприйняття речей та навколишнього світу, що згодом призводить зміни ментальності.

Ключові слова: евфемізм, емоційно-забарвлена лексика, нейтральна конотація, табу, функції евфемізмів, художній дискурс.

Постановка проблеми в загальному вигляді та обґрунтування її актуальності. Останнім часом у сучасній лінгвістиці спостерігається посилена увага до вживання евфемізмів. Величезної популярності набуває феномен лінгвістичного перевтілення, або *'linguistic make up'*, що передбачає створення розпливчастої реальності шляхом ідеалізації, маскуванню істинного змісту процесів чи явищ, які не відповідають комунікативному середовищу та свідчать про відхилення від норм функціонування мовної системи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вагомим внеском у дослідженні евфемізмів та природи евфемістичної лексики є доробки, що належать вітчизняним та зарубіж-

ним лінгвістам та мовознавцям, серед яких: В. Великорода, К. Кантур, Х. Пайонкевич, J.M. Lechado García, D. Lio, F. José, C. Gómez. Останні дослідження на цю тему висвітлені в роботах О. Лазебної, присвячених питанню емоційної оцінності метафоричних висловів на матеріалі сучасної художньої прози. Є. Корнелаєва проводить дослідження структурно-семантичних особливостей евфемізмів в межах різноманітних лінгвістичних підходів. М. Спісіякова аналізує вживання евфемістичних одиниць в контексті вивчення воєнного конфлікту в Україні. Педро Х. Чамізо Домінгес висвітлює поняття лексикалізації евфемізмів та виокремлює їхні основні функції. Проте на сьогодні питання, присвячене функціонуванню евфемізмів в межах художнього дискурсу не є достатньо вивченим, що й обумовлює **актуальність** теми даного дослідження.

Мета дослідження передбачає виокремлення тематичних груп евфемізмів та визначення функцій їхнього вживання в зазначеному тексті художнього твору. Мета дослідження передбачає вирішення низки **завдань**: дати визначення поняттю «евфемізм»; здійснити класифікацію евфемізмів за наміром їх використання та тематичним спрямуванням.

Виклад основного матеріалу. Королівська Академія іспанської мови (RAE) зазначає, що евфемізм – це завуальоване вираження ідей, дій чи явищ, пряме та відверте значення яких сприймається як недоречне або різке [1].

Іспанський мовознавець Х.М. Лечадо Гарсія зазначає, що евфемізмом є пом'якшувальний вираз, який вживається для позначення конкретних дій та явищ, замість їхньої прямої номінації [2].

У більш вузькому розумінні, евфемізм є одним з лінгвістичних механізмів, тісно пов'язаних з явищем табу. Завдяки асоціативному принципу під час розмови на заборонену тему у свідомості активується низка синонімічних одиниць з нейтральними лексемами, що мають безпосередній зв'язок з феноменом, про який не наважуються сказати відкрито через певні упередження та занепокоєння. Завдяки евфемізму блокується негативна дійсність конкретного табуйованого явища, а реальність постає розпливчастою [3].

Дослідження еволюції евфемізмів стикається з певними перешкодами. Насамперед це пояснюється швидкою адаптацією евфемізмів у повсякденне спілкування суспільства, з іншого боку – обмеженим періодом їхнього існування. В залежності від актуальності досліджуваних процесів чи явищ, які призводять до появи евфемізмів, можна спостерігати за швидкою інтеграцією останніх в мову населення, або ставати свідком їхнього вилучення з побутового спілкування.

На сьогодні існує декілька класифікацій, серед яких виділяють: групи евфемізмів за наміром застосування та за тематичним спрямуванням.

Класифікація евфемізмів за наміром застосування включає три групи:

Евфемізми з завуальованим негативним денотатом. Йдеться про категорію евфемізмів, які є поширеними серед суспільства та конкретних сфер життя. Дана категорія передбачає мінімізацію конфліктних ситуацій з метою уникнути вживання виразів табу. Даний тип евфемізмів нерідко розглядають з точки зору комунікативних стратегій, які мають намір не лише запобігти конфлікту суспільстві, а й спростити процес кооперації між співрозмовниками.

Евфемізми з відтінком переконання. Йдеться про категорію евфемізмів, мета яких полягає в маніпулюванні діями цільової аудиторії задля досягнення поставлених цілей. Йдеться про метод, що наводить оману та порушує довіру з боку цільової аудиторії. Цей принцип активно застосовується в політичному та економічному дискурсах. За допомогою здійснення багатшарового емоційного навантаження, через метафоризацію конкретних процесів та надання своїм висловам максимально позитивного значення відбувається маніпулювання свідомістю та діями громадськості. За таких умов слухачі сприймають почуту інформацію як істинну, що привертає їхню увагу та під впливом почутого дає підстави погодитися на ті чи інші пропозиції [4, 73].

Евфемізм з гумористичним ефектом. Згаданий тип евфемізмів є поширеним у повсякденному спілкуванні, де згадана категорія вживається найчастіше. Ефект комічності викликаний емоційно забарвленими номінаціями, які накладаються на відомі аудиторії ситуації, створюючи невимушену атмосферу. На відміну від попередньої категорії, евфемізми з гумористичним ефектом збагачують мовлення надмірним використанням номінацій з позитивною конотацією, проте не ставлять перед собою мету обтяжувати спілкування та маніпулювати діями слухача, завдяки чому цільова аудиторія здатна ідентифікувати сутність усього сказаного [5, 10–11].

До наступного блоку відноситься класифікація за тематичним спрямуванням, запропонована іспанським дослідником Е. Монтеро Картельє [6, 43].

В межах цієї класифікації він виділяє чотири основні групи: магічно-релігійну, есхатологічну, соціальну та інтимну.

Групі магічно-релігійних евфемізмів притаманні процеси, що пов'язані з феноменом смерті, хворобами, надприродними істотами, тотемними тваринами, з якими пов'язують певні народні вірування. Нерідко можна побачити нейтральні конотації, що пов'язані з возвеличенням образу Всевишнього. До есхатологічної групи належать окремі частини тіла та фізіологічні процеси, що з ними пов'язані. В межах соціальної групи виділяють евфемізми, притаманні для економічно-політичної діяльності, сімейних відносин, фізичних та психологічних відхилень, вікових змін та фізичних вад [6, 44].

Іспанський мовознавець А. Ролдán Перес пропонує класифікацію, що складається з п'яти сфер буття: сфери родинних відносин, сфери гуманітарного характеру, терористичної сфери, медичної та адміністративної сфери [7, 96].

Сфера родинних відносин охоплює заборонені для спілкування теми в межах конкретної родини. До складу цієї групи відносяться події та явища, про які жоден з членів родини не наважиться говорити відкрито, порушуючи особисті кордони [8]. Для сфери гуманітарного характеру притаманні фізичні вади, психічні розлади та відхилення в характері особистості.

До терористичної сфери характерними є терористичні та воєнні дії, а також наслідки, до яких вони призводять. Медична сфера охоплює серцево-судинні захворювання, онкологічні та бронхолегеневі хвороби. В межах групи адміністративної сфери, виділяють евфемізми, що відносяться до фінансової галузі, серед якої економічні виклики, професійна сфера діяльності та фінансові відомості.

Наступна класифікація, запропонована іспанським дослідником Х.М. Лечадо Гарсією представляє деталізований тематичний розподіл евфемізмів. Дана класифікація охоплює переважну більшість сфер буття. В межах даної класифікації виділяють наступні тематичні класи:

1. Соціальні евфемізми. Дана класифікація представляє широке коло семантичних понять, які спрямовані на субституцію явищ, пов'язаних з майновою дискримінацією: *la clase baja* (замість *pobre*), *la gente adinerada* (замість *rica*); віковою дискримінацією: *la tercera edad* (замість *viejo*); расовою дискримінацією: *afroamericano*, *persona de color* (замість *negro*, *moreno*); захворювань: *invidente* (замість *ciego*). До вище розглянутої категорії також належать евфемізми на позначення зовнішності, фізичних вад осіб, які не є еталонами краси. Так, наприклад, аби позбавитися комплексу меншвартості до відношенню до людей з надлишковою вагою застосовують номінації з нейтральною конотацією: *obeso*, *fuerte* (замість *gordo*).

2. Економічні евфемізми. До економічної сфери належать номінації, що вказують на підвищення цін та економічної нестабільності. Наприклад: *actualización* (замість *subida de precio*), *fluctuación* (замість *inestabilidad económica*).

3. Політичні евфемізми. Ключовими поняттями даної групи виступають лексеми на позначення кризи, конфронтації, капіталістичних країн та процесів, що мають безпосередній зв'язок з діяльністю політичних діячів: *desajuste* (crisis económica), *desencuentro* (enfrentamiento), *primer mundo* (país capitalista), *faltar a la verdad* (mentir), *purgar* (exterminar a los adversarios).

4. Освітні евфемізми. Зазвичай розповсюджуються на основні та допоміжні матеріали, форми контролю, використанні під час освітнього процесу. Наприклад: *material de apoyo*, *шкільна дошка* – *panel vertical*, *неперва* – *segmento de ocio*.

5. Професійні евфемізми. Мета даної групи полягає у підвищенні престижу професіям, які викликають негативне ставлення з боку оточуючих, створюючи ілюзію високого інтелектуального рівня працівника. До даної групи слід віднести наступні професії: *kuхар* – *chef*; *офіціант* – *especialista en logística de alimentos*; *стайліст* – *imagen personal*, *майстер нігтьової естетіки* – *pedólogo*.

6. Релігійні евфемізми та евфемізми феномену смерті. Охоплюють вчення про кінець земного існування та інші форми прояву його продовження. В багатьох культурах феномен смерті набуває метафоричного значення та сприймається як відпочинок або подорож: *pasar a la vida mejor*, *estar al lado de Dios*, *último viaje*. Натомість ключовими поняттями релігійної сфери виступають лексеми: *maligno*; *nueva religión*, *filosofía*.

7. Евфемізми медичної галузі. Група медичної галузі користується великою популярністю серед лікарів. Ця поясається наміром зробити номінації малодоступними для розуміння пацієнтів та цільової аудиторії зокрема. До їхнього складу входять назви хвороб, препаратів, лікарняних закладів. Більшість з них складають запозичення з латинської мови: *рак* – *tumor*; *психічне порушення* – *discapacidad psíquica*, *dificultad emocional*;

заснокійливий засіб – *ansiolítico, analgésico*; *хворий – destemplado, indispuerto*; *лікарня – ciudad sanitaria, residencia hospitalaria*; *вірус – choque séptico, enemigo invisible*.

8. Евфемізми військової сфери, природа яких перегукується з евфемізмами політичного дискурсу. Головна мета передбачає усунення напруги під час вирішення зовнішньополітичних конфліктів, а також певних процесів та явищ, пряма номінація яких лякає та пригнічує. Наприклад: *вторгнення – anexión, despliegue*; *війна – fricción, encuentro*; *близькість/геноцид – catástrofe humanitaria/privación de existencia*; *солдат – voluntariado inducido, elemento de combate*; *перемир'я – suspensión de actividades* [9].

Підходячи до визначення тематичних груп, висвітлених в художньому творі, доречно зосередити увагу на історичному підґрунті твору та згадати про індивідуальний стиль письменниці, яка наголошує на цінності слова. На думку І. Аьенде поняття доречності та відповідності стилевим нормам вважається одним з ключових аспектів наративних стратегій. Внаслідок державного перевороту у Чилі мова зазнала кардинальних змін. В багатьох сферах життя почали з'являтися номінації з евфемістичним забарвленням, які виступали альтернативними до табуйованих, що з часом міцно закріпилися у свідомості іспаномовного населення та увійшли до загального вжитку.

Опис подій у відбувається на фоні воєнного періоду в Іспанії за часів правління Франциска Франко та воєнної диктатури в Чилі. При цьому велика увага зосереджена на побуті населення, суспільно-політичному житті, звичках та сфери діяльності головних героїв. Усвідомлення масштабності подій, серйозності ситуації, в якій опиняється іспаномовне населення, зумовлює появу евфемізмів, що покликані камуфлювати негативну дійсність, а встановлення перешкод на використання лексем конкретної сфери в художньому дискурсі призводить до зміни сприйняття реальності та ментальності зокрема [10].

Під час здійснення аналізу тексту можна простежити відлуння значної кількості евфемістичних словосполучень тематичної групи «війна». Оскільки дана тема є наскрізною в творі, більшість евфемістичних номінацій зосереджені на камуфлюванні негативного денотату саме воєнних дій. Евфемізми воєнного конфлікту утворено за допомогою нейтральної лексики. Наприклад: *conflicto de baja intensidad, conflicto armado, agresión, problema bélico, la lucha armada, revolución pacífica, nubarrón negro*; масові зіткнення та сутички – *sublevación militar, bochinche*; протилежна сторона конфлікту – *загарбники* постають в образі непрочаних гостей, ідеологічних опонентів та марксистської орди: *ejército vencido, huéspedes indeseables, adversario ideológico, manada de rojos, hordas marxistas*. Початок воєнних дій та завоювання земель супротивником – *verse cara a cara con enemigo, dar batalla; entrar en aguas territoriales*. Вдаючись до гіперболізації та антономазії авторка змальовує Гітлера в образі господаря світу – *dueño del mundo, caudillo*, а його діям – *tragar los territorios* надає ефект комічності [11].

Евфемізми тематичної групи «смерть». В межах тексту про загиблих згадують як про янголів, людей з неживим серцем: *los ángeles, la persona con el corazón inerte, caídos*; Водночас уникаються лексеми з негативною семантикою, що вказують на відхід в інший світ. Письменниця активно застосовує синонімічні одиниці, що володіють відтінком метафоричності та уникають згадки про смерть: *descansar en paz, ir al cielo con los ángeles, traer de vuelta al mundo de los vivos, ir de viaje, dormir*

el sueño entero, desaparecer, no alcanzar a vivir. Варто зазначити, що в межах цієї групи закладено інтуїтивно-психологічний фактор. Оскільки на цільову аудиторію наводять страх не лише думки про смерть, а й процеси, хвороби, залежність від обставин, які ми схильні ототожнювати з нею [12].

В рамках категорії соціальних евфемізмів слід зазначити відлуння тематичних груп:

– на позначення соціальної нерівності та майнової дискримінації. Для позначення нужденних використовують номінації: *tercera clase, representantes de cubiertas inferiores, descalzo, infeliz, desafortunado, arrancado, mendigo, pordiosero*; та більш формальні перифрази, які вказують на складне економічне становище: *estar a otro lado del cerro, descender un par de escalones*. Натомість для позначення заможних представників населення найбільш поширеними є приклади, які також наділені метафоричним змістом: *harina de otro costal, gente adinerada, los privilegiados, de alto grado, de alta sociedad, de alto barrio, parvenus, vivir en opulencia*;

– на позначення зрілого віку, оскільки в творі простежується опис декількох поколінь, що постають в різних часових вимірах. Для створення образності представників похилого віку використовуються евфемістичні вирази нейтральної конотації: *tener demasiada edad, edad sobrada, decrepito, anciano, de edad, de cierta edad, cambiado un poco en los años, estar curtido por años, reliquias del pasado*;

– пов'язаних з зайвою вагою. Стратегія опису даної категорії тісно пов'язана з прихильністю авторки до групи позитивних персонажів. Опис їхньої зовнішності побудовано на гумористичному ефекті, що цілком позитивно сприймається цільовою аудиторією. Найбільш яскравими є приклади: *crecido en tamaño, cambiada por maternidad y dulces, entrado en carnes, obeso, opulente de cara y cuerpo, rollizo, sobrarle los kilos a alguien, encinta (embarazada)* [11].

Не менш важливим залишається відлуння евфемізмів на позначення захворювань, які здебільшого виступають у ролі запозичень з латини. Основна функція даної групи полягає у приховуванні клінічної картини пацієнтів: *enclenque, grave ataque hepático, delirio, ataque cerebral, fiebre de oro*.

В тексті представлено також евфемізми на позначення неprestижних професій тогочасної доби. Так, наприклад, субституції підлягають домашні помічники – *responsable de la rutina doméstica/de las labores básicas*; представник фізичної діяльності – *representante de obreros manuales*; поліцейський – *agente de seguridad*.

Наступною є група евфемізмів, що відображає фізіологічні потреби людини та представляє табу у суспільстві. Основну увагу сконцентровано на поняттях, що позначають вбирально – *excusado*; та допоміжні предмети, які також містять негативну семантику: *palangana* – таз для вмивання, *paños higiénicos* – рушники.

Особливої уваги заслуговує група евфемізмів з політично-економічної галузі, що вказують на нестабільну економіку в країні та кризу. Найбільш поширеними евфемізмами постають: *depresión económica, coletazo, evasión de impuestos, situación económica holgada* [11].

Таким чином, огляд практичного матеріалу в рамках художнього дискурсу дозволяє зробити висновок про те, що завдяки використанню номінацій з нетральним денотатом змінюється спосіб сприйняття реальності та речей, які нас оточують. Евфе-

мізми координують потік наших думок, визначають принципи завуальованості, що дозволяє ставити питання та говорити на теми, які сприймаються негативно суспільною свідомістю без відчуття сорому, напруження та переживань.

Висновки з дослідження і перспективи подальших пошуків у даному науковому напрямку. Отже, проведений аналіз дає можливість розкрити внутрішню природу евфемізмів, беручи до уваги, що евфемізми тісно пов'язані з явищем табу. Евфемізми розглядають з точки зору комунікативних стратегій, що також передбачають нейтралізацію негативного змісту та спрощення процесу обміну інформації між співрозмовниками.

Основна функція евфемізмів полягає у пом'якшенні негативної дійсності за допомогою залучення лексем з нейтральною або позитивною семантикою. Було здійснено класифікацію евфемізмів за наміром їх вживання та тематичним спрямуванням. Серед проаналізованих класифікацій, запропонованих Е. Монтеро Картельє, Х. М. Лечадо Гарсією та А. Ролданом Пересом, найбільш вичерпною можна вважати класифікацію Х. М. Лечадо Гарсії, що охоплює соціальні, економічні, політичні, освітні, професійні, релігійні та медичні евфемізми.

В тексті художнього твору було широко проаналізовано соціальну групу евфемізмів, що з'являлися на фоні воєнних дій. Варто наголосити, що художній дискурс поряд з повсякденним життям відображає різноманітні процеси, явища, емоційні стани та занепокоєння, пов'язані з феноменом смерті, явищем расової, майнової та вікової дискримінаціями, через що відлуння в ньому зазначених тематичних груп евфемізмів є цілком логічним та виправданим.

Перспективу подальшого дослідження становить аналіз риторичних фігур, як засобів евфемізації художнього дискурсу.

Література:

1. RAE. Eufemismo [Електронний ресурс] / RAE – Режим доступу до ресурсу: <https://dle.rae.es/eufemismo>.
2. García L., Manuel, J. Diccionario de eufemismos y de expresiones eufemísticas actuales. – Madrid: Editorial Verbum, S., L., 2000, 216.
3. ABC. Eufemismos: de los «campos de trabajo» nazis, al «derecho a decidir» catalán [Електронний ресурс] / ABC. 2014. Режим доступу до ресурсу: https://www.abc.es/historia/20141103/abci-eufemismos-nazi-catalan-hitler-201410311831_amp.html.
4. Корнелаєва С. В. Лінгвістична природа евфемізмів [Електронний ресурс] / Євгенія Валеріївна Корнелаєва // Науковий журнал Львівського державного університету безпеки життєдіяльності "Львівський філологічний часопис" №5. 2019. С. 70–75.
5. SÁNCHEZ GARCÍA, F. J. Los marcos conceptuales de la interdicción política: tabúes y eufemismos persuasivos en España después del 15-M. – *Tonos digital: Revista de estudios filológicos*, 2018. 3–15.
6. MONTERO CARTELLE, E. El eufemismo en Galicia. Su comparación con otras áreas romances. – Santiago de Compostela: Universidad de Santiago de Compostela., 1981. 43–44.
7. ROLDÁN PÉREZ, A. Comunicación y eufemismo: patología de la propiedad lingüística. *Revista de investigación lingüística*, 2003. 90–101.
8. Mensalus. Secretos de familia y tabúes [Електронний ресурс] / Mensalus. – 2013. – Режим доступу до ресурсу: <https://mensalus.es/blog/familia-pareja/2013/06/secretos-de-familia-y-tabues/>.
9. García L., Manuel, J. Diccionario de eufemismos y de expresiones eufemísticas actuales. – Madrid: Editorial Verbum, S., L., 2000, 216.
10. Allende I. Cuando me hablan del lenguaje inclusivo digo 'por ahí se empieza' [Електронний ресурс] / Isabel Allende. 2020. Режим доступу до ресурсу: <https://mensalus.es/blog/familia-pareja/2013/06/secretos-de-familia-y-tabues/>.
11. Allende I. Largo pétalo de mar / Isabel Allende. – Barcelona: Penguin Random House Grupo Editorial, S.A.U., 2019, 375.
12. Allende I. Vacunas, feminismo y Chile, según la escritora en español más leída del mundo [Електронний ресурс] / Isabel Allende. 2021. Режим доступу до ресурсу: <https://www.lanacion.com.ar/la-nacion-revista/isabel-allende-vacunas-feminismo-y-chile-segun-la-escritora-en-espanol-mas-leida-del-mundo-nid21082021/>.

Kyrechuk V. Functioning of the thematic classes of euphemisms in Isabel Allende's novel 'A long petal of the sea'

Summary. The article is devoted to the review of euphemisms and the peculiarities of their functioning in artistic discourse. The material of the research is the text of an artistic work describing the chronology of events during the war in Spain and the military dictatorship in Chile. In the course of the study, a comparative analysis of such concepts as euphemism and taboo is carried out. It was determined that a euphemism is a neutral, mitigating expression capable of veiling statements, actions and phenomena that, according to speech norms, cause negative moods, and at the same time are considered inappropriate and unacceptable for use in a specific environment. The concept of taboo is understood as a prohibition on the use of topics that cause fear and anxiety, harm the target audience. Emphasis is placed on the fact that the evolution of euphemisms is a complex phenomenon. This is explained by the rapid integration of neutral nominations into the language environment, which leads to their total adaptation in everyday communication. The analysis of four classifications of euphemisms is studied. Each of the classifications has a different subject and purpose. The classification of euphemisms according to the intention of use is singled out; by thematic direction; a five-level classification covering the sphere of family relations, humanitarian, terrorist, medical and administrative spheres. It was determined that the classification of the Spanish researcher J. M. Lechado García is the most detailed and covers a wide range of spheres of life. On the basis of the utmost classification, the thematic groups of euphemisms that prevail in the specified text of the artistic work were studied. It was established that the tendency to substitute nominations with a negative denotation to indicate military actions, physical defects, property, age discrimination appeared during the military coup in Chile. As a result, the way of perceiving things and the surrounding world changes, which subsequently leads to changes in mentality.

Key words: euphemism, emotionally colored vocabulary, neutral connotation, taboo, functions of euphemisms, artistic discourse.